

شگفتی‌های انتخابات

احمد زیدآبادی

نویسنده و مشاور هم‌میهن

از همان ابتدای اعلام اسامی کاندیداهای نهایی از سوی شورای نگهبان، کم و بیش روشن بود که انتخابات ریاست‌جمهوری چهاردهم به دور دوم کشیده می‌شود، اما این انتخابات جنبه‌های غیرمنتظره و شگفت‌آوری هم داشت.

نخستین امر غیرمنتظره، نرخ مشارکت‌شهروندان در انتخابات بود که پایین‌تر از برآورد و انتظار تحلیل‌گران و نتایج نظرسنجی‌های مؤسسات مختلف درآمد. اینکه چرا همگی نظرسنجی‌ها پنج تا ده درصد به خطا رفتند، محل مطالعه است، اما آنچه تحلیل‌گران را دچار اشتباه محاسبه کرد، پایه قراردادن انتخابات سال ۱۴۰۰ بود.

انتخابات ریاست‌جمهوری سال ۱۴۰۰ هم‌زمان با انتخابات شوراهای شهر و روستا برگزار شد. در انتخابات شوراها مردم عادی در هر محل، با انگیزهٔ رقابت‌های فامیلی، خانوادگی، شخصی و قبیله‌ای پای صندوق رأی حاضر می‌شوند و در کنارش خواسته یا ناخواسته، تعرفهٔ انتخابات ریاست‌جمهوری نیز بدان‌ها داده می‌شود که اغلب نام یکی از کاندیداها را روی آن می‌نویسند و به صندوق می‌اندازند. در انتخابات جاری، اما فقط کسانی زحمت حضور در پای صندوق رأی در تابستان داغ را به خود دادند که انگیزهٔ سیاسی قوی برای مشارکت داشتند و تعداد این افراد در مرحلهٔ نخست انتخابات‌بیش از همین‌چهل درصدنود.

نکتهٔ دوم، جمع آرای دو کاندیدای منسوب به «جبههٔ نیروهای انقلاب» است که از رأی مرحوم سیدابراهیم رئیسی در سال ۱۴۰۰ حدود ۶ میلیون کمتر شده است. برخی ناظران گمان می‌کردند که رأی ۱۸ میلیونی مرحوم رئیسی به سید رأی دو کاندیدای «جبههٔ نیروهای انقلاب» می‌ریزد و بین آنها تقسیم می‌شود. این اتفاق امارخ نداد چراکه رأی آقای رئیسی در سال ۱۴۰۰ صرفاً جناحی و عقیدتی نبود و بسیاری از شهروندان عادی در واکنش به بن‌بست پیش‌آمده در برابر دولت شیخ حسن روحانی و افزایش گرانی و تورم در دولت او به مرحوم رئیسی رأی دادند. این رأی در واکنش به ادامهٔ تورم و گرانی در سه‌سال گذشته، به تدریج ریزش کرد و از سبدمدعیان ادامهٔ راه آقای رئیسی خارج شد. حتی همدلی و همدردی بسیاری از مردم نسبت به حادثهٔ قفدان آقای رئیسی و همراهانش، آن ریزش تدریجی را جریان نکرد زیرا سرشتی عاطفی و در نتیجه زودگذر داشت. همین موضوع سبب گمراهی و محاسبه نادرست ستادهای نامزدهای «جبههٔ نیروهای انقلاب» از گرایش عمومی جامعه شد و آنان را به طمع خام انداخت.

نکتهٔ سوم رأی بالای سعید جلیلی در مقابل رأی پایین محمداقبر قالیباف است. از ابتدا تصور عمومی بر آن بود که کاندیدای اصلی جبههٔ

نگاه تحلیلگر

قطار خالی قالیباف

روزبه علمداری

روزنامه‌نگار و تحلیلگر سیاسی

تکان‌دهنده‌تر از هر موضوعی در انتخابات ۸ تیر ۱۴۰۳، رأی بسیار پایین محمداقبر قالیباف است. می‌دانیم که اگر قرار بود، کاندیدایی «کاندیدای نظام» نام بگیرد قالیباف بود. او حمایت اکثریت قاطع فرماندهان ارشد نظامی کشور و بخش‌های کلیدی دیگر در کشور را داشت؛ در حدی که در روزهای پایانی، آدرس دقیق او به مردم داده شد. همچنین قالیباف در شهرداری تهران و مجلس نوانسته بود شبکه قدرتمندی از حامیان را برای خود ایجاد کند. اما او با فاصله‌ای نجومی از سعید جلیلی، در جایگاه سوم قرار گرفت.

این پدیده دو دلیل دارد: اول اینکه، در مقام عمل معلوم شد که تصور غالب ما از موجودیتی به نام «هسته سخت قدرت» غلط بوده است. هسته سخت قدرت امروز دوپاره شده است و در این دوگانه کسانی پیروز شده‌اند که متکی به این پدیده دو دلیل دارد:

اول اینکه، در مقام عمل معلوم شد که تصور غالب ما از موجودیتی به نام «هسته سخت قدرت» غلط بوده است. هسته سخت قدرت امروز دوپاره شده است و در این دوگانه کسانی پیروز شده‌اند که متکی به

روداد بین‌الملل

اتحادیه اروپا تصمیم تل‌آویورا محکوم کرد

گروه خبر: سخنگوی سرویس اقدام خارجی اتحادیه اروپا تصمیم کابینه اسرائیل برای مشروعیت بخشیدن به پنج کانون شهرک‌سازی در کرانه باختری اشغالی را محکوم کرد. به گزارش ایسنا، «بیتراستانو» سخنگوی سرویس اقدام خارجی اتحادیه اروپا در بیانیه‌ای در واکنش به تصمیم کابینه رژیم صهیونیستی برای مشروعیت‌بخشی به پنج کانون شهرک‌سازی در کرانه باختری اشغالی، «قویا» این تصمیم را محکوم کرده و آن را «اقدام‌عامدانه‌ای دیگر» برای کارشکنی در تلاش‌ها برای ایجاد صلح‌تلقی کرد.

در بیانیه سخنگوی سرویس اقدام خارجی اتحادیه اروپا آمده است: در نشست این هفته شورای اروپا، رهبران اتحادیه اروپا تصمیمات دولت اسرائیل برای گسترش شهرک‌سازی‌های غیرقانونی در کرانه باختری اشغالی را محکوم کرده و از اسرائیل خواستند که از این تصمیمات

نیروهای انقلاب آقای قالیباف است و آقای جلیلی همچون دو کاندیدای دیگر نقشی اصلاًحاً پوششی و یا حاشیه‌ای دارد. موضوع اما برعکس شد. قالیباف با رأی پایینی از گردونهٔ رقابت‌ها حذف شد و جلیلی با بیش از ۹ میلیون رأی به دور دوم انتخابات راه یافت.

به نظر می‌رسد این مسئله ناشی از تحول بلیء و ناپایدایی است که در سال‌های اخیر در مجموعهٔ «جبههٔ نیروهای انقلاب» پدید آمده است. در واقع پس از اعتراض‌های سال ۸۸ طیفی از اصولگرایان با حمایت از برخوردهای شدید در برابر معترضان، عملاًسوار بر تحولات شدند و سپس با استفاده از بودجه‌های تخصصی، در جهت آموزش ایدئولوژیک و سازماندهی امن و راحت‌بدنهٔ حامیان خود در ارگان‌های مختلف به حرکت درآمدند. آنها با گذر زمان، از سلسله‌مراتب رسمی به سلسله‌مراتب تشکیلاتی تغییر فاز دادند و به‌عنوان اثرگذارترین و متنفذترین نیرو در بین طیف اصولگرایان در آمدند. در واقع آنها دیگر گویی فقط از رهبران تشکیلاتی خودفرمان می‌برند و گوش‌شان چندان به اوامر و نواهی خارج از سلسله‌مراتب تشکیلاتی بدعکاز نیست. در حقیقت، همین نیرو، تمام تلاش‌های ریش سفیدانه و پشت‌پردهٔ اصول‌گراو چهره‌های متنفذ در دیگر ارگان‌ها را برای کناره‌گیری جلیلی به نفع قالیباف خنثی کرد و در نهایت هم این نیرو با حمایت قاطع خود از جلیلی، رأی او را به حدود سه برابر رأی قالیباف افزایش داد.

نکتهٔ چهارم هم مربوط به شیخ مصطفی پورمحمدی است که از همهٔ کاندیداها قوی‌تر ظاهر شد اما آراء او به حد آراء باطله هم نرسید.

پورمحمدی در بین نسل جدید چهره‌ای ناشناخته بود و برای نسل‌های قبلی هم آوازهٔ دلپسندی نداشت. از آنجا که او به صورت فردی وارد انتخابات شده بود، از همان ابتدا توسط احزاب و گروه‌های سیاسی نادیده گرفته شد. در واقع کسی از او انتظار گفتار تازه و جدیدی نداشت و بیشتر به‌صورت کاندیدایی حاشیه‌ای نگرسته می‌شد که پنداری قرار است «حرف‌های آخوندی» از مد افتاده را تکرار کند. او اما با قدرت سخنوری خود، بر تک تک آسیب‌های حکمرانی در کشور انگشت گذاشت و وعدهٔ اجرای برنامه‌های علمی و توسعه‌یافته را داد. به نظر می‌رسد افراد کمی به آنچه او در نقد ادارهٔ کشور گفت و وعدهٔ تغییرش را داد، توجه کرده باشند. با این حال، بسیاری از اقشار مردم، از چالشی که او با سعید جلیلی بر سر قرارداد کرست و لایحهٔ پالرمو و توافقنامهٔ بر جام ایجاد کرد، خشنود شدند به‌خصوص اینکه سعودپزشکیان در مقابل تنهاجم‌چندجانبهٔ کاندیداهای «جبههٔ نیروهای انقلاب» خویش‌نمدار و ماخوذ به حیا بر خورد کرد. این اتفاق اما برای جلب آراء عمومی به کمک شیخ نیامد چراکه از او یک سو، مورد همه و حملهٔ شدید شبکه‌های خارج از کشور به دلیل سوابقش بود و از طرف دیگر، در لباسی در مقابل جامعه ظاهر شده بود که دیگر به سختی قادر به جلب اعتماد اقشار مختلف است. آن دسته از افرادی هم که نوع لباس کاندیدا برای‌شان علی‌السویه بود و شیفتهٔ گفتارش شده بودند، نهایتاً از دادن رأی به او صرف‌نظر کردند چون به این نتیجه رسیدند که رأی لازم را ندارد و بنابراین نباید رأی خود را هدر دهند!

۲ تیتریک

HEADLINE ONE

انتخابات به دور دوم رفت

واکنش جناح‌های سیاسی به نتیجه‌ای که در هشتم تیر رقم خورد

محسن صالحی‌خواه

گزارشگر هم‌میهن

انتخابات ریاست‌جمهوری به مرحله دوم رسید و دو نامزد باقی ماندند.

مسعود پزشکیان، نامزد اصلاح‌طلبان و سعید جلیلی، نامزد تندروها، جمعه هفته آینده بار دیگر در معرض انتخاب شهروندان قرار می‌گیرند. در مرحله اول انتخابات ریاست‌جمهوری چهاردهم، مسعود پزشکیان با کسب ۱۰ میلیون و ۴۱۵ هزار و ۹۹۱ رأی در جایگاه اول ایستاد. سعید جلیلی با ۹ میلیون و ۴۷۳ هزار ۲۹۸ رأی در جایگاه دوم. محمداقبر قالیباف با رأی ۳ میلیون و ۳۸۳ هزار و ۳۴۰ رأی در جایگاه سوم و مصطفی پورمحمدی با ۲۰۶ هزار و ۳۹۷ رأی در جایگاه چهارم ایستادند. با توجه به این نتایج محمداقبر قالیباف و مصطفی پورمحمدی از جریان انتخابات حذف شدند. نتیجه نهایی انتخابات ساعت ۱۱:۳۰ دقیقه شنبه ۹ تیر ۱۴۰۳ از سوی محسن اسلامی، سخنگوی ستاد انتخابات کشور در جمع خبرنگاران حاضر در وزارت کشور اعلام شد. ۴۰ درصد واجدان شرایط، در این انتخابات مشارکت کردند.

▼ رقابت تک‌تکانگ

با اعلام تدریجی نتایج شمارش و تجمع آرا از سوی سخنگوی ستاد انتخابات که از بامداد شنبه آغاز شد، مشخص شد که محمداقبر قالیباف، رئیس مجلس اقبال زیادی در آرای مردمی نداشته است. پورمحمدی نیز از ابتدا در انتهای رده‌بندی انتخاباتی بود. همین اطلاعات نشان می‌داد که رقابت اصلی میان پزشکیان و جلیلی جریان دارد. حتی در جریان گزارش چهارم و پنجم سخنگوی ستاد انتخابات، اعلام شد که سعید جلیلی از مسعود پزشکیان پیش افتاده است. اما آرای پزشکیان بالا رفت و در نهایت با حدود یک میلیون رأی بالاتر از جلیلی ایستاد. تحلیلگران پیش از این گفته بودند که احتمال کشیده شدن انتخابات به مرحله دوم بالاست و پزشکیان همراه با قالیباف یا جلیلی در این‌مرحله حاضر خواهند شد. با صعود پزشکیان و جلیلی به این مرحله، تحلیل‌ها به این سو رفت که تکلیف سید رای ۳ میلیونی قالیباف چه خواهد شد.

▼ واکنش تندروها

اردوگاه میانه‌روها و نیروهای موسوم به جبهه انقلاب، واکنش‌های متفاوتی به این انتخابات داشتند. تندروها ابتدا در شوک فرو رفتند. برخی از آن‌ها به پایین بودن مشارکت امید داشتند که نامزد مورد نظرشان در همان دور اول با کف رای پیروز شود. برخی دیگر ابتدا زبان به انتقاد از قالیباف گشودند که با کنار نرفتنش از انتخابات، آرای جبهه انقلاب را شکسته است. اما خیلی زود موج انتقاد از قالیباف فروکش کرد و صحبت‌ها و اظهارنظرهای وحدت‌آفرین جای آن را گرفت. محسن منصوری، معاون اجرایی دولت سیزدهم و رئیس

تروریسم علیه انتخابات

بررسی عملیات تروریستی برای ربودن یک صندوق رای در سیستان و بلوچستان

در گفت‌وگو با معین‌الدین سعیدی

گروه خبر: روز گذشته آرای صندوق‌های ریاست‌جمهوری شمارش و نتیجه نهایی آن هم مشخص شد. اما صیانت فیزیکی از آرای مردمی در دسر به پایان نرسید و در استان سیستان و بلوچستان که مردم آن مشارکتی تقریباً ۴۰ درصدی را رقم زده بودند، حادثه‌ای تلخ ثبت شد. آنطور که مرکز اطلاع‌رسانی فرماندهی انتظامی استان سیستان و بلوچستان صبح دیروز اعلام کرد؛ افرادی برای ربودن صندوق آرای منطقه جکیگور در محور راسک-جکیگور به خودروی عوامل اجرایی و انتظامی صندوق اخذ رای از چند جهت تیراندازی کردند. اگر چه در این حمله مسلحانه صندوق حاوی آرای شهروندان حفظ شد اما دو جوان با نام‌های سرباز و وظیفه انتظامی «فرهاد جلیل» و گروهبان یکم مرزانی «ابراهیم مرزی» در این حادثه جان خود را از دست دادند. از طرف دیگر ۵ نفر از عوامل اجرایی و انتظامی هم مجروح و به مرکز درمانی منتقل شدند. شهید مرزوی ۲۵ ساله اما خوزستانی بود، خبری که لطفعلی پاکباز فرمانده مرزانی استان خوزستان اعلام کرد.

شهادت این دو جوان البته واکنش احمد وحیدی وزیر کشور را هم به‌دنبال داشت: «یاد می‌کنیم از دو شهید عزیز ما در قراچا که حین انتقال یکی از صندوق‌های رای توسط عوامل مزدور و ضمردمی مورد هجوم قرار گرفتند و در منطقه جکیگور سیستان و بلوچستان به شهادت رسیدند؛ یادشان را گرامی می‌داریم.»

مسعود پزشکیان، کاندیدای ریاست‌جمهوری هم از کنار این حادثه تلخ بی‌تفاوت نگر نکرد و نوشت: «خبر شهادت مظلومانه نیروهای غیور انتظامی شهرستان راسک از سوی اشرار جنایت‌کار که در حین صیانت از آرای مردم هجوم قرار گرفتند و در منطقه جکیگور سیستان و بلوچستان به و تألم فراوان شد.»

محمدجواد ظریف، وزیر خار جه اسبق ایران هم در توییتی نوشت: «درد بر

تیتریک

HEADLINE ONE

گزارش یک

ستاد انتخاباتی سعید جلیلی ابتدا در شبکه ایکس نوشت که احتمالاً

انتخابات به دور دوم خواهد رفت و از هم‌عهدی برای پیروزی کاندیدای جبهه انقلاب خبر داد. او صبح روز شنبه نیز در پستی دیگر نوشت: «صمیمانه، متواضعانه و خاضعانه از زحمات برداران عزیزم دکتر قالیباف، دکتر زاکانی، دکتر قاضی‌زاده و همه‌ی ستادها و هواداران‌شان قدردانی می‌کنم. فصل پیش رو، موسم همدلی است. تا دولت کریمه، یک یا حسین دیگر.»

محمداقبر قالیباف، نامزد ناکام این انتخابات که در اکثر نظرسنجی‌های انتخاباتی جایگاهی پایین‌تر از جلیلی داشت و اجماع نیز میان آنان اتفاق نیفتاد، طی بیانیه‌ای حمایت خود را از سعید جلیلی اعلام کرد. بدنه هواداران قالیباف پس از این نتیجه در رای‌گیری و اعلام حمایت قالیباف از جلیلی، به چند دسته تقسیم شدند؛ یک دسته آن‌هایی بودند که در فضای مجازی نوشتند در انتخابات شرکت نمی‌کنند یا رای سفید به صندوق می‌اندازند. دسته‌ای دیگر نیز مطرح کردند که در دوگانه میان پزشکیان -جلیلی، به مسعود پزشکیان رای خواهند داد. بدنه هواداران قالیباف تا همین چند هفته پیش درگیر جدال با هواداران جلیلی و دیگر نیروهای موسوم به جبهه انقلاب برای انتخابات مجلس بودند؛ طی چند روز گذشته نیز درگیری‌هایشان برای مرور اظهارنظرهایشان نشان می‌دهد که کنش سیاسی قالیباف پس از شکست در انتخابات را بر نمی‌تابند. قالیباف در بیانیه رسمی خود، تأکید کرد: «راه هنوز پایان نیافته است و علی‌رغم اینکه اینجانب برای شخص آقای دکتر پزشکیان احترام قائل هستم، اما به‌دلیل نگرانی از برخی اطرافیان ایشان، از همه نیروهای انقلابی و حامیان خود می‌خواهم که کمک کنند تا جریانی که مسبب بخش مهمی از مشکلات اقتصادی و سیاسی امروز ما است، به عرصه قدرت باز نگردد لذا همه باید تلاش کنیم تا نامزد جبهه انقلاب، آقای دکتر جلیلی به‌عنوان رئیس دولت چهاردهم انتخاب شوند.»

نصرالله پژمانفر، نماینده مجلس نزدیک به جبهه پایداری، درباره این اتحاد در تویتر (ایکس) نوشت: «جلیلی و قالیباف دورزمنده جبهه ولایتند. ملعون است کسی که یک کلمه علیه این دو بگوید! ۸ تیر تمام شد… همه در کنار هم در روز ۱۵ تیر.»

علیرضا زاکانی، کاندیدای انصرافی جبهه انقلاب، به‌طور رسمی از جلیلی حمایت کرد. زاکانی در شبکه ایکس نوشت: «هفته پیش رو، مهمترین و سرنوشت‌سازترین روزهای جبهه انقلاب است. اگر دور اول در تطبیق شاخص‌های اصلح بر نامزدهای جریان انقلاب، در بدنه نیروهای انقلابی اختلاف‌نظر وجود داشت، الان خداوند متعال به برکت خون شهدا، فرصتی دوباره نصیب ما کرده است و دیگر دور دوم اختلاف نظری نیست و آقای سعید جلیلی تنها مصداق اصلح خواهد بود. با تشکر از زحمات آقایان دکتر قالیباف و دکتر قاضی‌زاده و تمام هواداران ایشان، اکنون وظیفه همگان به‌ویژه تمام ستادها و هواداران اینجانب است تا تمام تلاش خویش را به کار گیرند و علاوه بر خویش، دیگران را هم برای رأی به جلیلی در دور دوم متقاعد و آرای بیشتری جلب کنند.» لطف‌الله فروزنده، رئیس ستاد انتخاباتی زاکانی نیز اعلام کرد که «کلیه ستادهای تبلیغاتی دکتر زاکانی در سراسر کشور با تمام توان و ظرفیت برای پیروزی کاندیدای جبهه انقلاب

گزارش دو

غیورمردان نیروی انتظامی که برای ایران و پاسداری از مردم‌سالاری جان خود را تقدیم کردند. اجازه دزدی آرای مردم دلاور سیستان و بلوچستان را ندادند و در این راه به در جه رفیع شهادت نائل آمدند. تسلیت به فرماندهی نیروهای مسلح، خانواده‌ها و همکاران این شهیدان و الا مقام.»

سعید جلیلی هم در پیامی نوشت: «خبر تلخ شهادت دو تن از مدافعان آرای مردم در استان سیستان و بلوچستان موجب تأثر و تأسف گردید. این جنایت، رفتار برخاسته از استیصال دشمنان مردم ایران است که چشم دیدن حضور آن‌ها، به‌ویژه مردم عزیز سیستان و بلوچستان را در صحنه ندارند. این حادثه را به خانواده‌های این شهدای عزیز و به مردم ایران تسلیت عرض می‌کنم.»

البته نخستین بار نیست که این استان پهناور مورد حمله گروهک‌های تروریستی قرار می‌گیرد، مردم این استان بارها شاهد رفتارهای خشونت‌بار علیه خود بوده‌اند. در بررسی خبرهای مرتبط با عملیات تروریستی در این استان، تا ۶ تاریخ فروردین سال جاری زودتر از همه جلوه‌نمایی می‌کند. در این تاریخ میان یگان تکاوری انتظامی خاش و یک گروهک تروریستی درگیری رخ می‌دهد، واقعه‌ای که منجر به از دست رفتن جان یک نفر از کارکنان یگان تکاوری می‌شود. چند روز بعد یعنی ۱۶ فروردین اما یک عملیات تروریستی هم‌زمان در شهرستان‌های سرباز، راسک و چاپ‌بخار رخ می‌دهد. این‌بار مفر نظامی در این شهرستان‌ها مورد حمله قرار می‌گیرد. به دنبال این درگیری پنج نیروی موسوم به مدافع امنیت جان خود را از دست می‌دهند. البته در این عملیات مهاجمین هم کشته و دستگیر می‌شوند.

۲۱ فروردین هم آبستن حادثه دیگری است؛ دو خودروی نیروی انتظامی در محور مواصلاتی سوران-مهرستان مورد

